

รายงานการสังเคราะห์

การจัดกิจกรรมส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม
ของ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

การรายงานผลการสังเคราะห์การจัดกิจกรรมส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสังเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 2) เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการกับประชากร ซึ่งได้แก่ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 128 โรงเรียน สรุปผลการสังเคราะห์ แยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรากฏในมาตรฐาน และตัวชี้วัดในสาระการเรียนรู้ เป้าหมายของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ปรากฏในโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการของแต่ละโรงเรียน ตลอดจนนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยมีการส่งเสริมและ พัฒนาให้โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีจิต สาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมให้ การดำเนินการระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ดังนี้

1. โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
  - 1.1 กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และ กำหนดแผนพัฒนาระยะ 3 ปี แจกให้ทุกโรงเรียนทราบ
  - 1.2 พัฒนาบุคลากร เพื่อทบทวนสร้างความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการ และศึกษานิเทศก์ ทุกคน ดังนี้
    - 1.2.1 ประชุมปฏิบัติการผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็นการทบทวนความเข้าใจของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติใน หน้าที่ของตน มีกิจกรรมดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาแนวทางการประเมินสถานศึกษาพอเพียง 2) ศึกษาการ ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา 3) ฝึกปฏิบัติจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 4) ฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.2 ขับเคลื่อนโรงเรียนในเป้าหมายการพัฒนา 40 โรงเรียน เพื่อรองรับการประเมินเป็นสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดประชุมเตรียมการรับการประเมินของโรงเรียนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ จำนวน 40 โรงเรียน 2 หลักสูตร ดังนี้ 1) ประชุมปฏิบัติการเตรียมการประเมินสถานศึกษาพอเพียง สำหรับผู้บริหารโรงเรียน 2) ประชุมปฏิบัติการเตรียมการประเมินสถานศึกษาพอเพียง มีผู้หรั้บครูวิชาการ

1.3 นิเทศและสร้างเครือข่ายโรงเรียนพอเพียง มีเครือข่าย 2 เครือข่าย คือโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม และโรงเรียนวัดหนองโพธิ์ อำเภอกำแพงแสน ดำเนินการนิเทศ และประเมินโรงเรียนพอเพียงปี 2552 เพื่อรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบก้าวหน้า ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนิเทศโรงเรียนทั่วไป โดยการให้โรงเรียนประเมินตนเองทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์การดำเนินงานของโรงเรียน

1.4 ประเมินสถานศึกษาพอเพียง ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. การนิเทศการติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนดำเนินการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควบคู่กับการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้มีการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายและจุดเน้นของหลักสูตร

3. การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสาระที่มีจุดเน้นในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา ส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

3.1 โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ เน้นการมีจิตอาสา การเข้าค่ายคุณธรรม โครงการงานคุณธรรม โดยสนับสนุนงบประมาณ และแนวดำเนินการให้กลุ่มโรงเรียน 10 แห่ง จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมและโครงการงานคุณธรรม มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ ทุกโรงเรียน

3.2 การพัฒนาครูประวัติศาสตร์ โครงการพัฒนาการศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศ “การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีกิจกรรม ดังนี้ 1) ประชุมปฏิบัติการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยการท่องเที่ยวเชิง 2) ประชุมครูผู้สอนประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน จาก 30 โรงเรียน เพื่อฝึกปฏิบัติการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ มอบหมายภารกิจให้ครูกลับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ 1 หน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ใช้เวลาประมาณ 5 ชั่วโมง 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เน้นการท่องเที่ยวและการทำวิทยุวิจัย ของนักเรียน ณ องค์พระปฐมเจดีย์ และพระราชวังสนามจันทร์ มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม 922 คน ครู 40 คน 4) ประชุมสัมมนาเสนอผลการเรียนรู้วิทยุวิจัย และผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

3.3 จัดสื่อ และเอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้โรงเรียน เช่น คู่มือการสอนการสอนประวัติศาสตร์ คู่มือการสร้างหนังสือการ์ตูนประวัติศาสตร์ คู่มือการกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สื่อการเรียนรู้ประเทศในอาเซียนให้โรงเรียนต้นแบบ

3.4 จัดกิจกรรมค่ายประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนนำ ระดับมัธยมศึกษา ทุกโรงเรียน ๆ ละ 5 คน เพื่อไปขยายผลในทุกโรงเรียน

3.5 การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ทุกโรงเรียน

4. เขตพื้นที่การศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการที่ดำเนินการ การนิเทศติดตามผล แบบรายงาน การสังเคราะห์จากรายงานประจำปีของโรงเรียน

การสังเคราะห์กิจกรรมด้านความมีจิตสาธารณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

1. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยแยก กิจกรรม ดังนี้

1.1 การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมนำชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชีวิต เศรษฐกิจแบบพอเพียงในโรงเรียน บวรสอนชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน

1.2 การเกษตร ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว รูปแบบต่าง เกษตรพอเพียง ปลูกผักปลอดสารพิษ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ปลูกกล้วย การเพาะเห็ด ประมงเพื่ออาหารกลางวัน

1.3 ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงเกษตรฯ และยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดเกาะวังไทร โรงเรียนวัดสามง่าม โรงเรียนวัดสระสีมูม โรงเรียนวัดหนองโพธิ์ โรงเรียนวัดท่าเสา โรงเรียนวัดห้วยพระ

1.4 กิจกรรมวิถีพุทธ /กิจกรรมคุณธรรมต่าง ๆ 15 โรงเรียน มีกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมจิตอาสา และบันทึกความดี สวดมนต์สรภัญญะ ตักบาตรความดี กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ ปันตุ๊กตา-ปันคุณธรรม สมานิตเกิดปัญญา กิจกรรมคนศรีหนองปากโลง กิจกรรมอุ่นใจใกล้พระ

1.4 กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมพี่ดูแลน้อง ทำความสะอาดหมู่บ้าน/วัด/โรงเรียน ช่วยเหลือเยี่ยมผู้ป่วยโรงพยาบาลจันทร์เกษม ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม ลูกเสือจราจร บริจาคหนังสือให้น้องโรงเรียนน้ำท่วม รวมพลังสร้างความสะอาด โลกสวยด้วยมือเรา รณรงค์สุขภาพอนามัยชุมชน รณรงค์ประชาธิปไตย การดูแลสิ่งแวดล้อม

1.5 กิจกรรมการออม ในลักษณะต่าง ๆ ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ สหกรณ์โรงเรียน กลุ่มออมทรัพย์เครดิตยูเนียน ออมทรัพย์ในโรงเรียน ออมเพื่อพ่อ หนูน้อยนักออม เจ้าส่วนน้อย

1.6 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การทำหลามยอ การทำน้ำดื่มสมุนไพร

1.7 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ได้แก่ อนุรักษ์และส่งเสริมความเป็นธรรม นิทานชาดก ศิลปวัฒนธรรมกับการเล่นของเด็กไทย ครูภูมิปัญญา ประเพณีไทยทรงดำ มารยาทไทย อนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นลาวครั้ง ดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน ศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม:ลานศิลปะ การเรียนรู้ภูมิปัญญา “เพลงปรบไก่” ศิลปะการแสดงดนตรี นาฏศิลป์ไทยทรงดำ การทำถลกบาตร รักษภาษาไทย

1.8 อื่น ๆ ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมมอนเตสซอรี โรงเรียน 3D

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม โดยการบำรุงรักษา ดูแลทำความสะอาดโรงเรียน การจัดบรรยากาศในโรงเรียน ตลอดจนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในบริเวณวัด และที่สาธารณะอื่น ๆ จำแนกได้ ดังนี้

2.1 การดูแล รักษา จัดบรรยากาศให้โรงเรียนสะอาดและสวยงาม

2.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรม รั้วคลองรักษ์น้ำ ดูแลรักษาลำคลอง อนุรักษ์ต้นไม้โบราณ รั้วป่ารักต้นไม้ ปลูกต้นไม้ ปลูกป่า ป่าสมุนไพรวัดปลักไม้ลาย สวนสมุนไพรรักษ์น้ำ รักสิ่งแวดล้อม คลองสวยน้ำใส

2.3 การกำจัดขยะ เช่น ธนาคารขยะและการคัดแยกขยะ ขยะรีไซเคิล การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ทำปุ๋ยอินทรีย์ ใบไม้ทองคำ ขยะสร้างคุณธรรม

2.4 ด้านพลังงาน ได้แก่ กิจกรรมประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน ห้องเรียนสีเขียว สายตรวจพลังงาน

3. ด้านภัยพิบัติ

ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยอ่าน ดูข่าว วิเคราะห์ระดมสมอง หาวิธีและนำเสนอ

3.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ โรงเรียนดำเนินการ เช่น การจัดหาหนังสือให้โรงเรียนน้ำท่วม ของโรงเรียนวัดดอนยายหอม การเยี่ยมและบริจาคสิ่งของศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์